

Warszawa, 13 maja 1939 r.

2

URZĄD PATENTOWY

E 05 6 15 / 10

BIBLIOTEKA

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 28172.

Kl. 68 a, 56.

Efroim Grünberg
(Chrzanów, Polska).

Zamek.

Zgłoszono 4 listopada 1937 r.

Udzielono 15 marca 1939 r.

Wynalazek niniejszy dotyczy zamka, w którym za pomocą bródki klucza obracane jest kółko zębate, które współdziała ze znaną ząbatką rygla zamka. Przez obracanie klucza uzyskuje się posuw rygla zamka w jedną lub drugą stronę, czyli otwieranie lub zamykanie zamka. Istotną część składową zamka stanowi zapadka, która zahacza o ząbki zapadkowe na ryglu zamka oraz o ząbki kółka zapadkowego, osadzonego na tej samej ośce, co kółko zębate, wprawiające w ruch rygiel. Dopóki zęby zapadki ryglują ząbki rygla i kółka zapadkowego, otwieranie zamka jest uniemożliwione. Przy wkładaniu do zamka właściwego klucza następuje odsunięcie zapadki, wskutek czego zamek zostaje zwolniony i może być przez obrót klucza otwarty.

Przykład wykonania zamka według wynalazku przedstawiony jest na rysunku. Fig. 1 przedstawia zamek częściowo w widoku z boku, a częściowo w przekroju poprzecznym, a fig. 2 — zamek w widoku z tyłu po uprzednim zdjęciu osłony zamka. Główna ośka *a* zamka jest osadzona obracalnie w bocznych ściankach *z*. Jeden koniec *b* tej oski posiada przekrój poprzeczny o dowolnym kształcie, któremu odpowiada kształt wydrążenia *n* wewnątrz klucza, co umożliwia obracanie oski za pomocą nasuniętego na nią klucza. Zapadka *c*, umieszczona obracalnie wokoło oski *d*, jest zaopatrzona w zęby *e* i *f*, które współdziałają z zębami zapadkowymi *g* rygla *h* oraz z zębami kółka zapadkowego *i*. Wskutek ryglowania zapadki uniemoż-

liwny jest zarówno lewy obrót kółka zapadkowego *i*, a więc i obrót ośki *a*, na której kółko to jest sztywno osadzone, jak i przesuw rygla w kierunku do wnętrza zamka, czyli otwieranie zamka. Przez wprowadzenie klucza do otworu zamka następuje obrót zapadki wokół ośki *d* i zwolnienie rygla oraz kółka zapadkowego. Obrót zapadki jest wywołany przez odpowiednio zaokrąglony dolny koniec *k* klucza, który po wprowadzeniu klucza do zamka natrafia przy obrocie na swej drodze na język *l* zapadki i powoduje odsunięcie go w bok. Po usunięciu klucza z zamka zapadka *c* wraca do swego dawnego położenia ryglującego pod działaniem sprężyny *m*.

Jest rzeczą oczywistą, że rygiel *h* zamka może posiadać kształt dowolny, np. kształt tarczy osadzonej bezpośrednio na ośce *a* lub też sprężniętej za pomocą przekładni zębatej z trybikiem ośki *a*. Przy użyciu tarczy o kształcie wycinka koła lub koła z jednej strony ściętego zamiast pełnego koła może ona działać, podobnie jak rygiel zamka. Zazębienie się zapadki zarówno o ząbki *g* rygla *h* zamka, jak i o ząbki kółka zapadkowego *i* ma na celu uzyskanie większego zabezpieczenia

zamka. Zamek może być również wykonany w ten sposób, że zapadka posiada tylko jeden ząb, który rygluje bądź zęby rygla bądź zęby kółka zapadkowego. W celu powiększenia zabezpieczenia zamka należy zaopatrzyć osłonę zamka w tuleję *o*, która ogranicza zewnętrzną średnicę klucza.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Zamek z rygłem, zaopatrzonym w zębatkę, współdziałającą z zębami kółka zębatego, obracanego bródką klucza podczas jego obrotu po odsunięciu zapadki, znamienny tym, że zapadka (*c*) jest zaopatrzona w dwa zęby (*e*, *f*), z których jeden służy do ryglowania kółka zapadkowego (*i*), a drugi do ryglowania rygla (*h*).

2. Zamek według zastrz. 1, znamienny tym, że zapadka (*c*) posiada na dolnym końcu język (*l*) sięgający poza obwód kółka zapadkowego (*i*), tak iż po wprowadzeniu klucza do zamka język (*l*) zostaje odsunięty, zwalniając zapadkę (*c*).

Efroim Grünberg.
Zastępca: Dr inż. J. Broder,
rzecznik patentowy.

